

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Основи медичних знань”	5
Організація та форми самостійної роботи студентів	6
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Основи медичних знань”	9
Питання для самоконтролю	14
Тестові завдання	18
Список літератури	42

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп’ютерне верстання *О. Л. Тищенко*

Зам. № ВКЦ-4868

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Ум. друк. арк. 2,91.
Обл.-вид. арк. 2,16. Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

Підготовлено доцентом кафедри медичної психології та психокорекції
В. А. Траченко, викладачем кафедри медичної психології та психокорекції
Л. Г. Тарасенко

Затверджено на засіданні кафедри медичної психології та психокорекції
(протокол № 6 від 27.08.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Траченко В. А., Тарасенко Л. Г. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни “Основи медичних знань” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. — 44 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, загальні положення, організацію та форми самостійної роботи студентів, питання для самостійної роботи студентів, питання для самоконтролю, тестові завдання, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2012
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

14. *Лисицын Ю. П.* Социальная гигиена и организация здравоохранения. Проблемные лекции: Учеб. пособие. — М.: Медицина, 1992. — 509 с.
15. *Лучевич В.* Основы социальной медицины и управления здравоохранением: Учеб. пособие. — СПб.: ГМА, 1997. — 184 с.
16. *Лекции по наркологии.* — изд., перераб. и расшир. / Под ред. Н. Н. Иванца. — М.: Нолидж, 2000. — 448 с.
17. *Никифоров Г. С.* Психология здоров'я: Учеб. пособие. — СПб., 2002. — 256 с.
18. *Пашков В.* Напрямки оптимізації господарсько-правового забезпечення суспільних відносин у галузі охорони здоров'я. — К.: МОРІОН, 2006. — 360 с.
19. *Шмалей С. В.* Діагностика здоров'я. — Херсон, 1994. — 206 с.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Апанасенко Г. Л., Попова Л. О.* Медична валеологія (вибрані лекції). — К.: Здоров'я, 1998. — 248 с.
2. *Валецька Р. О.* Основи медичних знань. — ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2007 — 380 с.
3. *Валецька Р. О.* Практикум з основ медичних знань. — ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2007 — 112 с.
4. *Валецька Р. О.* Основи медичних знань: Тестові завдання. — ВАТ “Волинська обласна друкарня”, 2007 — 64 с.
5. *Демографічна криза в Україні. Її причини і наслідки.* Зб. матеріалів. — К.: Парламентське вид-во, 2003. — 446 с.
6. *Низкодубова С. В., Каюмова Е. А., Легостин С. А., Мастеница Э. И.* Основи медицинских знаний: Учеб. пособие / Под ред. С. В. Низкодубовой. — Томск: Центр учебно-метод. лит. ТГПУ, 2003. — 196 с.
7. *Радиш Я. Ф.* Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис, проблеми та шляхи реформування. — К., 2001. — 358 с.
8. *Українська національна ідея — здоров'я нації: Матеріали наук.-практ. конф.* — Л., 2004. — 146 с.
9. *Чуприна О. В., Гищак Т. В., Долинна О. В.* Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка: Навч. посіб. / О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. — К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. — 216 с.: іл. — Бібліогр.: 215 с. — (Сер. “Бібліотечка студента”).

Додаткова

10. *Валеологія: Інформац.-метод. зб.* — К.: Знання України, 1996. — 336 с.
11. *Демографічна криза в Україні. Проблеми дослідження, витоки, складові, напрямки протидії / За ред В. Стешенко.* — К., 2001. — 560 с.
12. *Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я підлітків та молоді: потенціал громади: Метод. матеріали до тренінгу / Авт.-упоряд. Н. В. Зимівець; За заг. ред. Г. М. Лактіонової.* — К., 2004. — 205 с.
13. *Конституція України.* — К.: Юрінком, 1996.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Основи медичних знань” має на меті засвоєння теоретичних основ і сучасних принципів охорони здоров'я; методів вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; організації діяльності закладів охорони здоров'я, методів аналізу та оцінки якості надання медичної допомоги населенню; технологій розробки управлінських рішень, спрямованих на покращання стану здоров'я населення та якості медичної допомоги.

У курсі дисципліни вивчаються законодавчі та організаційні основи функціонування й методи оцінки діяльності основних галузей (підсистем) і закладів охорони здоров'я, взаємодія між ними та суміжними немедичними галузями, основи управління системою охорони здоров'я.

Завданням навчальної дисципліни є:

- формування у студентів глибокого розуміння необхідності підтримки здорового способу життя,
- допомогти здобути глибокі знання у галузі педагогічної, медичної та психологічної валеології,
- навчити студентів практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй педагогічній діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя;
- формування свідомого та відповідального ставлення до індивідуального здоров'я та здоров'я нації.

Курс має міждисциплінарний характер і поєднує в собі педагогічний, медико-психологічний, соціальний, методично-фізіологічний, юридичний компоненти.

У результаті засвоєння курсу студенти повинні знати:

- методи і принципи валеології;
- суть поняття “здоровий спосіб життя”;
- дію зовнішніх та внутрішніх факторів на здоров'я людини;
- основи раціонального харчування;
- основи психічного здоров'я, також психотерапії;
- причини ризику та основи профілактики різних соматичних та психосоматичних захворювань.

У процесі вивчення курсу використовуються як традиційні форми занять (лекції та практичні заняття), так і нетрадиційні — дискусії, зустрічі з лікарями, хворими чи пацієнтами.

Програма передбачає написання рефератів, підготовку доповідей, самостійну науково-дослідницьку роботу студентів. Систематична, правильно організована робота сприятиме ґрунтовному осмисленню теоретичного матеріалу.

Основна дидактична мета практичних занять — розширення, поглиблення і деталізація наукових знань, отриманих на лекціях та у процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Студенти згідно з тематичним планом проведення практичних занять самостійно опрацьовують лекційний матеріал та рекомендовану літературу з відповідної теми, готують необхідні дидактичні матеріали та виконують домашні завдання.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: підручниками, навчальними та методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектом лекцій викладача, практикумом, таблицями, схемами тощо.

Загальні положення

Здоров'я людини закладається в дитячому віці у процесі його росту та розвитку на основі генетичних факторів, способу життя та екологічної ситуації в місці проживання. Практично весь цей період дитина перебуває під безпосереднім впливом вихователя дитсадка або вчителя в школі, від яких значною мірою залежить стан здоров'я та розвиток дитини. Ось чому виникає нагальна потреба підготовки вчителя не тільки у професійному відношенні, але й формування його особистості як пропагандиста і вихователя здорового способу життя, який закладає мотиваційні психофізіологічні основи здоров'я молодого покоління. Навчити берегти здоров'я здорових важливіше, економічно вигідніше, ніж лікувати хворих.

Тому доцільним вважається вивчення дисципліни “Основи медичних знань”, яка охоплює теорію і практику організації валеологічного виховання в закладах освіти; сприяє формуванню у студентів

г) у процесі адаптації змінюються властивості нервових клітин, скорочується термін проведення збудження через синапси і підвищується потужність функціонування організму.

3. Адаптаційні можливості людини залежать від:

- функціональних ресурсів організму, які сформувалися у процесі індивідуального життя;
- спроможності швидко та ефективно ліквідувати або компенсувати дію несприятливих факторів;
- можливості підтримання гомеостазу та забезпечення необхідної розумової і фізичної працездатності;
- накопичення життєвого досвіду протидіяти факторам зовнішнього середовища.

Ключ до тестових завдань

№ варіанта	Правильна відповідь	№ варіанта	Правильна відповідь
1	2	3	4
Варіант 1	Тест 1 — 1а, 2в, 3б. Тест 2 — 1д, 2г, 3а. Тест 3 — 1а, 2а, 3а. Тест 4 — 1б, 2г, 3б.	Варіант 6	Тест 1 — 1г; 2в; 3б. Тест 2 — 1в; 2г; 3г. Тест 3 — 1в; 2г; 3б. Тест 4 — 1б; 2г; 3а. Тест 5 — 1а; 2а; 3б.
1	2	3	4
Варіант 2	Тест 1 — 1б; 2а; 3в. Тест 2 — 1в; 2в; 3в. Тест 3 — 1а; 2д; 3д. Тест 4 — 1г; 2г; 3д. Тест 5 — 1д; 2а; 3а.	Варіант 7	Тест 1 — 1а; 2г; 3г. Тест 2 — 1б; 2г; 3г. Тест 3 — 1в; 2в; 3б. Тест 4 — 1а; 2а; 3в. Тест 5 — 1а; 2г; 3г. Тест 6 — 1б; 2г; 3г. Тест 7 — 1в; 2в; 3б.
Варіант 3	Тест 1 — 1в, 2а, 3а. Тест 2 — 1б, 2г, 3е. Тест 3 — 1а, 2д, 3е.	Варіант 8	Тест 1 — 1в; 2г; 3а. Тест 2 — 1б; 2г; 3в. Тест 3 — 1б; 2г; 3в. Тест 4 — 1б; 2в; 3а.
Варіант 4	Тест 1 — 1б, 2г, 3б. Тест 2 — 1в, 2г, 3в. Тест 3 — 1в, 2в, 3в. Тест 4 — 1в, 2а, 3г.	Варіант 9	Тест 1 — 1в, 2а, 3а. Тест 2 — 1в, 2в, 3а. Тест 3 — 1в, 2в, 3в. Тест 4 — 1б, 2в, 3г. Тест 5 — 1г, 2б, 3г.
Варіант 5	Тест 1 — 1а, 2в, 3г. Тест 2 — 1а, 2а, 3в. Тест 3 — 1б, 2г, 3в. Тест 4 — 1б, 2в, 3в.		

3. Функціональні стани організму у різні фази загального адаптаційного синдрому характеризується:

- а) спочатку виникає активація усіх функцій організму, потім гальмування і нормалізація;
- б) організм адаптується до збуджуючих факторів, потім поступово змінює свої функції так, щоб забезпечити економізацію життєдіяльності до мінімальних рівнів;
- в) першою реакцією є опір організму, потім поступове зниження всіх реакцій до рівня основного обміну, що закінчується повним пристосуванням;
- г) початковою є реакція тривоги, потім змінюється опір організму дії стресора — рівень функціонування підвищується, закінчується цей процес повним незворотним виснаженням.

Тест 5

1. Зазначте психофізіологічний характер функціональних перебудов в організмі у процесі адаптації:

- а) утримання внутрішньої сталості організму при змінах впливу зовнішнього середовища;
- б) здатність пристосовних механізмів змінювати функції систем організму під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища;
- в) певні зміни захисних і регуляторних реакцій організму на збуджуючі фактори;
- г) пристосовні перебудови організму, які супроводжуються зміною регуляції функцій в умовах нового існування.

2. У процесі адаптації в організмі відбуваються такі зміни:

- а) усі регуляторні процеси в організмі поступово вивільнюються від зайвих дій, що створює сприятливі умови для фізіологічних процесів;
- б) термінові реакції організму мобілізують фізіологічні резерви, потім формується нова програма гомеостатичного регулювання, змінюється чутливість сенсорних систем; перебудови в організмі забезпечують тривале пристосування організму до нових умов;
- в) при терміновій адаптації організм реагує зміною рухомості нервових процесів, після чого мобілізуються психічні процеси;

відповідального ставлення до себе, як пропагандиста здорового способу життя, яка спонукає до постійного професійного зростання.

Вивчення курсу дисципліни “Основи медичних знань” дає змогу студентам:

- оволодіти знаннями про сутність та механізми здоров'я людини, чинники здоров'я і засоби його збереження;
- надати долікарську допомогу при нагальних ситуаціях;
- застосовувати теоретичні знання з курсу у педагогічній практиці;
- структурувати зміст навчального матеріалу за його компонентами;
- визначати знання та уміння, які повинні засвоїти діти дошкільного віку;
- здійснювати вибір форм та методів валеологічної освіти та виховання залежно від віку та індивідуальних особливостей дітей тощо;
- аналізувати заняття з валеологічного виховання та визначати їх ефективність.

Здобуті студентами знання повинні створити теоретичну й практичну основу для вивчення багатьох предметів і навчальних курсів — зокрема таких, як “Педагогіка”, “Психологія”, “Педагогічна майстерність”, а також сприяти навчально-виховній роботі під час педагогічної практики.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН дисципліни “ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
1	Змістовий модуль I. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я Соціальна медицина та організація охорони здоров'я
2	Змістовий модуль II. Основи організації та управління охороною здоров'я Система охорони здоров'я в Україні. Види системи охорони здоров'я
3	Принципи та організація лікувально-профілактичної допомоги
4	Етичні гарантії права на охорону здоров'я та медичну допомогу

1	2
	Змістовий модуль III. Здоров'я населення
5	Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.
6	Адаптація. Фактори, що впливають на здоров'я людини
7	Здоров'я і хвороба — єдність протилежностей
	Змістовий модуль IV. Гігієна і організація санітарно-епідеміологічної служби
8	Загальна гігієна як галузь медичної науки та практики охорони здоров'я
9	Природне і соціальне в житті людини. Профілактика
10	Екологія і здоров'я
	Змістовий модуль V. Валеологія — наука про здоровий спосіб життя
11	Проблеми здоров'я людини в сучасному суспільстві
12	Чинники здоров'я. Спосіб життя. Довголіття і здоров'я
	Змістовий модуль VI. Харчування і здоров'я. Соціальні умови здоров'я
13	Характеристика основних нутрієнтів та баластних речовин
14	Основні поняття наркології. Профілактика шкідливих звичок
	Змістовий модуль VII. Рухова активність і здоров'я
15	Методологічні передумови фізичної культури та її фізіологічні основи
16	Місце фізичної культури у підтриманні та зміцненні здоров'я
	Змістовий модуль VIII. Раціональна організація життєдіяльності
17	Методологічні основи і фактори раціональної організації життєдіяльності людини
18	Концепція розвитку охорони здоров'я населення України

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів з дисципліни “Основи медичних знань” потребує наявності серйозної та стійкої мотивації, яка визнається необхідністю ефективної професійної діяльності.

Активізація самостійної роботи студентами може бути забезпечена такими факторами:

- 1) участю у творчій діяльності;

3. Ризик — це:

- а) відношення кількості тих чи інших проявів небезпек до їх можливої кількості за певний період;
- б) відношення груп людей до небезпек;
- в) відношення кількості проживаючих на території людей до загальної чисельності населення.

Тест 3

1. Визначте, що не є ознакою небезпечних для людини явищ:

- а) можливість нанесення шкоди здоров'ю;
- б) ймовірність захворювання;
- в) втрачена через виникнення надзвичайної ситуації користь;
- г) порушення функціонування людських органів;
- д) несприятлива зміна навколишнього середовища.

2. Визначте, що не належить до шкідливих факторів:

- а) запиленість та загазованість повітря;
- б) шум, вібрації, ударна хвиля, електричний струм;
- в) транспортні засоби і рухомі частини автомобілів;
- г) недостатнє і неправильне освітлення;
- д) тяжка фізична праця.

3. Визначте, яка група хімічних речовин не входить у класифікацію з небезпеки і токсичності:

- а) малонебезпечні;
- б) надзвичайні небезпеки;
- в) безпечні;
- г) помірно небезпечні;
- д) високонебезпечні.

Тест 4

1. Психофізіологічна сутність надійності в екстремальних умовах полягає:

- а) у підвищенні активності фізіологічних систем;
- б) у проявах дій, прийнятті дій, прийнятті необхідних рішень у стані психофізіологічної напруженості;
- в) у здатності визначати несприятливі фактори середовища.

2. Визначте, що не належить до типів адаптаційних реакцій:

- а) реакція на слабкі впливи—реакція тренування;
- б) реакція на впливи середньої сили — реакція активації;
- в) реакція на впливи приємних новин — реакція радості;
- г) реакція на сильні, надзвичайні впливи — стрес-реакція.

- в) соціальна шкода;
- г) ніякої шкоди.

Варіант 9

Тест 1

1. Основним методом вивчення способу життя є:

- а) спостереження;
- б) тестування;
- в) анкетування;
- г) експеримент;
- д) інтерв'ю.

2. Найвагоміший вплив на збереження й укріплення здоров'я населення мають всі фактори, крім:

- а) рівня культури населення;
- б) екологічних факторів середовища;
- в) якості і доступності медичної допомоги.

3. Безпека — це:

- а) стан діяльності, за якою з певною ймовірністю виключено нанесення шкоди здоров'ю людини;
- б) забезпечення комфортних умов діяльності людини і допустимих рівнів впливу негативних факторів;аяя
- в) попередження небажаних впливів негативних факторів на здоров'я.

Тест 2

1. Не належать до типів взаємодії людини з оточуючим середовищем:

- а) середовище як фактор існування людини;
- б) середовище як умова існування індивіда;
- в) середовище як засіб задоволення індивіда;
- г) середовище як засіб існування індивіда;
- д) середовище як матеріал існування індивіда.

2. Не є елементом природного середовища:

- а) географічно-ландшафтні елементи;
- б) природні процеси;
- в) історичні елементи;
- г) кліматичні елементи;
- д) стихійні лиха.

- 2) використанням у навчальному процесі активних методів навчання;
- 3) мотивуючими факторами контролю знань (рейтингова та накопичувальна системи оцінювання знань);
- 4) необхідністю обов'язкового виконання індивідуальних завдань;
- 5) розширенням обсягу знань з дисципліни за рахунок роботи з додатковою літературою.

Основним завданням організації самостійної роботи студентів з дисципліни “Основи медичних знань” є навчити студентів свідомо працювати не тільки з навчальним матеріалом, але і з науковою інформацією, закласти основи самоорганізації та самовиховання, сформулювати вміння та навички постійно підвищувати свою кваліфікацію.

При вивченні дисципліни “Основи медичних знань” застосовуються такі форми роботи:

- аудиторна;
- позааудиторна пошуково-аналітична;
- творча наукова.

Аудиторна самостійна робота реалізується у процесі лекційних, практичних і семінарських занять.

Під час практичного заняття студенти відпрацьовують навички визначення рухової активності та складання індивідуальних оздоровчих програм. Студенти знайомляться з сучасними методиками діагностики здоров'я та щоденниками самоконтролю.

Вони закріплюють теоретичні положення медичних знань, набувають вмінь і навичок індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

У процесі практичних занять відбувається перевірка засвоєння отриманих знань шляхом застосування попередньо підготовленого методичного матеріалу — тестів для виявлення ступеня опанування студентами необхідних теоретичних і практичних положень.

Крім того, застосовуються такі форми аудиторної діяльності, як опитування, аналіз типових помилок, дискусії, семінари, рефлексійний аналіз розуміння матеріалу тощо. Підготовка до таких занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної роботи студентів.

На практичних заняттях студенти повинні провести тести на визначення темпераменту людини, рівня уваги та ступеня задоволення основних потреб людини, рівня тривожності, рівня невротизації та психопатизації і проаналізувати отримані результати з позиції психічного та фізичного здоров'я.

При проведенні семінарів обговорюються попередньо визначені питання, до яких студенти готують тези виступів, реферати. При проведенні семінарів визначаються:

- уміння студентів аналізувати навчальний матеріал;
- здатність формулювати та відстоювати свою позицію;
- активність;
- можливість науково мислити;
- навички самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання;
- якість написання рефератів тощо.

Дискусії дають змогу виявити індивідуальні особливості розуміння обговорюваного питання, навчитись у творчій суперечці визначати істину, встановлювати особисту і спільну точки зору з обговорюваної проблеми. У процесі дискусії студенти збагачують зміст вже відомого матеріалу, впорядковують і закріплюють його.

Форми проведення семінарів і дискусій можуть бути різними. З дисципліни “Основи медичних знань” застосовують такі:

- запитання і відповіді з коментарями;
- розгорнуті бесіди;
- дискусії;
- обговорення письмових рефератів студентів та їх оцінювання;
- вирішення проблемних питань та розбір конкретних ситуацій;
- “майстер-класи”.

Позааудиторна робота з дисципліни “Основи медичних знань” має характер пошуково-аналітичної і наукової роботи. Завдання, які виконують студенти у процесі самостійної роботи, сприяють мисленню, формуванню умінь та навичок. Завдання для самостійної роботи поглиблюють та закріплюють знання та уміння, які студенти отримують на лекціях та практичних заняттях. Доцільними при вивченні дисципліни “Основи медичних знань” є такі форми проведення самостійної роботи:

- пошук та огляд наукових джерел за цією проблематикою;
- підготовка рефератів;
- формулювання понять;
- відповідальне виконання домашніх завдань;
- ретельна підготовка до семінарських занять і дискусій різних видів.

- в) модель вживання психоактивної речовини, що завдає фізичну чи психічну шкоду для здоров'я споживача;
- г) модель вживання психоактивної речовини, що приводить до шкідливих наслідків серед найближчого соціального оточення споживача.

3. Синдром залежності — це:

- а) поєднання фізіологічних, поведінкових та когнітивних явищ, коли один споживач речовини чи класу речовин починає залежати від іншого споживача саме тих речовин;
- б) сукупність форм поведінки споживача психоактивних речовин, який перебуває в залежності від постачальника цих речовин;
- в) поєднання фізіологічних, поведінкових та когнітивних явищ, коли вживання речовини чи класу речовин починає домінувати в системі цінностей індивіда;
- г) комплекс фізіологічних та поведінкових явищ, які виникають серед групи споживачів психоактивних речовин, члени якої залежать один від одного.

Тест 4

1. Якщо від хімічної залежності постраждав споживач наркотиків, наприклад, у нього виникло передозування, то тут присутній такий тип шкоди:

- а) індивідуальна та соціальна шкода;
- б) індивідуальна шкода;
- в) соціальна шкода;
- г) ніякої шкоди.

2. Якщо від хімічної залежності власного чоловіка страждає його дружина та діти, наприклад, він витрачає сімейні кошти на наркотики та почуває себе добре, то тут присутній такий тип шкоди:

- а) індивідуальна та соціальна шкода;
- б) індивідуальна шкода;
- в) соціальна шкода;
- г) ніякої шкоди.

3. Якщо споживач наркотиків внаслідок розладів поведінки та власного здоров'я втратив роботу, та з метою знайти гроші на наркотики скоює злочини, то тут присутній такий тип шкоди:

- а) індивідуальна та соціальна шкода;
- б) індивідуальна шкода;

- б) індивідуальні та соціальні;
- в) біологічні, психологічні та соціальні;
- г) позитивні та негативні.

3. Визначте, за якими критеріями визначається поняття наркоту:

- а) медичним, соціальним та юридичним;
- б) юридичним та соціальним;
- в) медичним та юридичним;
- г) біологічним, психологічним та соціальним.

Тест 2

1. Визначте, що таке адиктивна поведінка:

- а) зловживання наркотиками;
- б) поведінка, що характеризується залежністю;
- в) зловживання алкоголем;
- г) наркоманія та токсикоманія.

2. Визначте, які речовини належать до адиктивних:

- а) тільки наркотики;
- б) усі хімічні речовини;
- в) тільки психотропні речовини;
- г) речовини, що викликають залежність.

3. Визначте, чи належать до адиктивних речовин алкоголь та тютюн:

- а) тільки алкоголь
- б) тільки тютюн
- в) все перераховане.

Тест 3

1. Визначте, якої групи хімічних речовин, що викликають залежність, не існує:

- а) алкоголь;
- б) порошки;
- в) стимулятори;
- г) галюциногени.

2. Вживання зі шкідливими наслідками — це:

- а) ненормальна поведінка людини після прийому психоактивної речовини;
- б) засудження вживання психоактивної речовини з боку соціального оточення;

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ з дисципліни “ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ”

Змістовий модуль I. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я

Тема 1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Охорона здоров'я як складна соціально-економічна система та специфічна галузь народного господарства.
2. Критерії суспільного здоров'я і якості медичної допомоги, їх оптимізація.
3. Історія охорони здоров'я в Україні.
4. Етапи побудови центральних органів управління охороною здоров'я.

Література: основна [1; 3,7; 9];
додаткова [14; 15]

Змістовий модуль II. Основи організації та управління охороною здоров'я

Тема 2. Система охорони здоров'я в Україні. Види системи охорони здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Види системи охорони здоров'я.
2. Основні завдання Міністерства охорони здоров'я України.

Література: основна [1; 5; 8];
додаткова [14; 15; 18]

Тема 3. Принципи та організація лікувально-профілактичної допомоги

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні принципи організації надання медичної допомоги в Україні.
2. Структура закладів охорони здоров'я за ступенем інтенсивності медичного обслуговування.

3. Застосування статистики в медико-біологічних дослідженнях.
4. Роль статистики в медицині й охороні здоров'я.
5. Етапи статистичного дослідження.

Література: основна [1; 2; 4; 7; 9];
додаткова [13; 17]

Тема 4. Етичні гарантії права на охорону здоров'я та медичну допомогу

Питання для самостійного опрацювання

1. Теоретичні аспекти лікарської етики й медичної деонтології.
2. Етичні аспекти лікарської діяльності в умовах ринкових відносин.
3. Лікарська таємниця, її юридичні й моральні аспекти.
4. Сучасні проблеми лікарської етики та медичної деонтології.

Література [1; 2; 6; 8; 11; 13]

Змістовий модуль III. Здоров'я населення

Тема 5. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Біологічна, соціальна та психологічна сутність здоров'я.
2. Провідні групи чинників, що впливають на рівні показників здоров'я, спосіб життя людей
3. Рівні опису цінності "здоров'я".

Література: основна [1; 4; 6; 9];
додаткова [13; 16]

Тема 6. Адаптація. Фактори, що впливають на здоров'я людини

Питання для самостійного опрацювання

1. Адаптація організму до зовнішніх факторів середовища.
2. Індивідуальне здоров'я.
3. Фактори, що впливають на здоров'я людини.

Література: основна [1; 2; 5; 7];
додаткова [11; 12]

2. Визначте, яких речовин більше міститься в овочах і фруктах:

- а) білки;
- б) жири;
- в) вітаміни;
- г) вуглеводи.

3. Вживання в їжу житнього хліба і круп сприяє:

- а) укріпленню кісткової тканини;
- б) покращанню роботи системи травлення;
- в) укріпленню нервової системи;
- г) покращанню обміну речовин.

Тест 7

1. Вживання в їжу м'ясних виробів і м'яса сприяє:

- а) росту м'язової тканини;
- б) покращанню зору;
- в) укріпленню кісткової тканини;
- г) покращанню обміну речовин.

2. Джерелом вітаміну А є:

- а) м'ясо;
- б) морква;
- в) сир;
- г) капуста.

3. Нестача йоду в організмі є причиною:

- а) захворювань шлунково-кишкового тракту;
- б) порушення роботи щитовидної залози;
- в) авітамінозу;
- г) м'язової дистрофії.

Варіант 8

Тест 1

1. Визначте, з яких трьох аспектів складається проблема хімічної залежності:

- а) біологічний, психологічний, соціальний;
- б) екологічний, біологічний, юридичний;
- в) юридичний, психологічний, соціальний;
- г) педагогічний, юридичний, медичний.

2. Визначте, які чинники хімічної залежності не прийнято виділяти:

- а) макросоціальні, мезо- та мікросоціальні;

- в) А;
- г) В.

2. Багаті вуглеводами й жирами такі продукти:

- а) картопля, шоколад, вершки, сметана;
- б) м'ясо, риба, овочі;
- в) морська капуста, печінка;
- г) соки, салати, фрукти.

3. Ризик зараження снідом через шприц дуже високий:

- а) у алкоголіків;
- б) токсикоманів;
- в) наркоманів;
- г) курців.

Тест 5

1. Захворювання діабетом пов'язано з високим вмістом в їжі такого компонента:

- а) цукру;
- б) солі;
- в) жирів;
- г) овочів.

2. Захворювання серця пов'язано з високим вмістом в їжі такого компонента:

- а) цукру;
- б) солі;
- в) жирів;
- г) овочів.

3. Основними поживними речовинами, які містяться у м'ясі, є:

- а) білки;
- б) жири;
- в) вітаміни;
- г) мінеральні солі.

Тест 6

1. Визначте, які речовини, що містяться у молоці, мають для людини особливу цінність:

- а) білки;
- б) кальцій;
- в) жири;
- г) вуглеводи.

Тема 7. Здоров'я і хвороба – єдність протилежностей

Питання для самостійного опрацювання

1. Причини захворювання, стадії розвитку захворювання.
2. Захворюваність населення як найважливіша соціально-гігієнічна проблема.
3. Джерела інформації про захворюваність.
4. Показники загальної захворюваності, поширеності.

Література: основна [1–4];
додаткова [14; 16; 17]

Змістовий модуль IV. Гігієна і організація санітарно-епідеміологічної служби

Тема 8. Загальна гігієна як галузь медичної науки та практики охорони здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Санітарно-епідеміологічна служба в Україні.
2. Гігієнічне нормування як основа профілактики захворювань населення.
3. Профілактика шкідливих звичок.
4. Дотримання режиму дня як важлива гігієнічна передумова здорового способу життя.

Література: основна [1; 2; 5; 7; 9];
додаткова [11; 14]

Тема 9. Природне і соціальне в житті людини. Профілактика

Питання для самостійного опрацювання

1. Взаємодія соціальних і біологічних закономірностей.
2. Біологічні та соціальні ознаки людини.
3. Профілактика – головний напрям охорони здоров'я.
4. Основні напрями організації профілактичної й реабілітаційної роботи у процесі диспансеризації населення.

Література: основна [1; 2; 8];
додаткова [10; 11; 16]

Тема 10. Екологія і здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Біологічні фактори небезпеки. Біологічна зброя.
2. Природно-соціальні небезпеки.
3. Біологічні чинники природного та антропогенного походження.
4. Захворювання, що викликані біологічними чинниками (Грип. Хвороба Боткіна або вірусний гепатит. Туберкульоз (сухоти).

Література: основна [2; 4; 5; 9];
додаткова [11; 16; 17]

Змістовий модуль V. Валеологія – наука про здоровий спосіб життя

Тема 11. Проблеми здоров'я людини в сучасному суспільстві

Питання для самостійного опрацювання

1. Значення вивчення фізичного розвитку для практики охорони здоров'я.
2. Акселерація як соціально-гігієнічна проблема.
3. Медичне страхування, його соціально-економічні й організаційні основи.
4. Вплив соціально-економічних, психологічних чинників на стан здоров'я людини як цілісного складного феномена.

Література: основна [1; 2; 3; 5; 9];
додаткова [19].

Тема 12. Чинники здоров'я. Спосіб життя. Довголіття і здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Залежність здоров'я населення від способу виробництва й матеріальних умов життя.
2. Соціальна справедливість, рівність, неупередженість.
3. Загальні відомості про довголіття. Критерії віку.

Література: основна [1; 3; 6; 8; 9];
додаткова [13; 15].

- б) до хвороби очей;
- в) до перевтоми;
- г) до підвищеної активності.

2. Здатність людського організму не хворіти на хвороби тварин називається:

- а) уроджений імунітет;
- б) штучний імунітет;
- в) придбаний імунітет;
- г) природний імунітет.

3. Комплекс вимог, що сприяють попередженню й збереженню здоров'я:

- а) лікування;
- б) гігієна;
- в) щеплення;
- г) харчування.

Тест 3

1. Засновником науки валеології є:

- а) Амосов;
- б) Брег;
- в) Брехман;
- г) Павлов.

2. Апетиту сприяє:

- а) режим харчування;
- б) безладне харчування;
- в) гарне оформлення блюда;
- г) чистота на столі.

3. Вітамін, що запобігає розвитку цинги, впливає на нормальний ріст та сприяє швидшому загоєнню ран:

- а) Д;
- б) С;
- в) А;
- г) В.

Тест 4

1. Вітамін, що втримується в риб'ячому жирі, молоці, яєчному жовтку, печінці:

- а) Д;
- б) С;

2. Сукупність усіх захворювань, зареєстрованих за обліковий рік, належить до понять:

- а) захворюваність;
- б) хворобливість;
- в) патологічна ураженість;
- г) хронічна патологія.

3. Міжнародна класифікація хвороб — це:

- а) нормативний документ, що забезпечує порівняність матеріалів про здоров'я населення;
- б) система рубрик, у які окремі патологічні стани включені відповідно до певних установлених критеріїв;
- в) класифікація хвороб і травм, що мають офіційний діагноз;
- г) класифікація ознак, симптомів, відхилень, виявлених у процесі дослідження;
- д) все перераховане.

Варіант 7

Тест 1

1. Валеологія вивчає:

- а) стан живих організмів на Землі;
- б) здоров'я людини, що розуміє як цілісність і гармонійність усіх його компонентів;
- в) психічний стан людини;
- г) фізичний стан людини.

2. Стан повного фізичного, психічного й соціального благополуччя, практична відсутність хвороб і фізичних дефектів — це:

- а) профілактика;
- б) гігієна;
- в) режим дня;
- г) здоров'я.

3. Стан спокою або активної діяльності, що приводить до відновлення працездатності, називається:

- а) сном;
- б) відпочинком;
- в) пильнуванням;
- г) втомою.

Тест 2

1. Систематичне недосипання призводить:

- а) до хвороби суглобів;

Змістовий модуль VI. Харчування і здоров'я. Соціальні умови здоров'я

Тема 13. Характеристика основних нутрієнтів та баластних речовин

Питання для самостійного опрацювання

1. Політика українського уряду в галузі харчування. Найпопулярніші оздоровчі дієти.
2. Значення води.
3. Вітаміни як біологічно активні речовини, які беруть участь в обміні речовин.

Література: основна [1–5; 8];
додаткова [13]

Тема 14. Основні поняття наркології. Профілактика шкідливих звичок

Питання для самостійного опрацювання

1. Соціально-гігієнічне значення проблеми алкоголізму.
2. Поширеність алкоголізму, його вплив на захворюваність і травматизм.
3. Фактори та мотивація підліткової наркоманії.
4. Роль органів й установ охорони здоров'я у попередженні алкоголізму і наркоманії.
5. Роль громадськості, засобів масової комунікації у профілактиці алкоголізму і наркоманії.

Література: основна [1; 2; 6];
додаткова [12; 16; 18; 19]

Змістовий модуль VII. Рухова активність і здоров'я

Тема 15. Методологічні передумови фізичної культури та її фізіологічні основи

Питання для самостійного опрацювання

1. Природа як джерело фізичного розвитку людини і її загартованості.
2. Форми і види оздоровчої роботи засобами фізичної культури.

Література: основна [1; 2; 5; 7–9];
додаткова [11; 15; 17]

Тема 16. Місце фізичної культури у підтриманні та зміцненні здоров'я

Питання для самостійного опрацювання

1. Організація фізичного виховання зі школярами, які мають відхилення у стані здоров'я.
2. Загальне поняття про поставу. Характерні ознаки правильної постави.

Література: основна [1; 2; 5; 7; 9]

Змістовий модуль VIII. Раціональна організація життєдіяльності

Тема 17. Методологічні основи і фактори раціональної організації життєдіяльності людини

Питання для самостійного опрацювання

1. Шляхи формування здорового способу життя.
2. Служба формування здорового способу життя в Україні.
3. Центри здоров'я, їх структура, функції, методи роботи.

Література: основна [2; 3; 5; 6];
додаткова [17; 18; 19]

Тема 18. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України

Питання для самостійного опрацювання

1. Державна політика у сфері охорони здоров'я.
2. Створення умов для здорового способу життя.
3. Інноваційна і кадрова політика у системі охорони здоров'я.
4. Основні напрями політики київської влади у сфері охорони здоров'я.

Література: основна [1; 2; 5; 7; 9];
додаткова [11; 12; 15; 18; 19]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Концепція розвитку охорони здоров'я України.
2. Інноваційна і кадрова політика у системі охорони здоров'я
3. Принципи та організація лікувально-профілактичної допомоги.

2. Динаміка населення вивчає:

- а) чисельний склад населення на певний (критичний) момент часу за рядом основних ознак;
- б) механічний і природний рух населення;
- в) рівень перебування у шлюбі населення й середнє число дітей у родині;
- г) рівень смертності населення і її структуру.

3. Провідне місце в структурі загальної смертності належить:

- а) травмам;
- б) хворобам системи кровообігу;
- в) хворобам органів дихання;
- г) онкологічним захворюванням.

Тест 4

1. Спеціальними показниками смертності є:

- а) смертність у працездатному віці;
- б) смертність за віковими групами;
- в) смертність за статевими ознаками;
- г) смертність за сезонами року;
- д) все перераховане.

2. Природний приріст населення — це різниця між:

- а) народжуваністю й смертністю у працездатному віці;
- б) народжуваністю й смертністю у вікових групах;
- в) народжуваністю й смертністю за рік;
- г) народжуваністю й смертністю у сезонах року;
- д) все перераховане.

3. Критерієм оцінки показників природного руху населення є:

- а) рівень показників народжуваності й смертності;
- б) рівень летальності за окремими нозологіями;
- в) рівень дитячої смертності;
- г) рівень материнської смертності.

Тест 5

1. Серед факторів, що визначають здоров'я населення, найбільше вплив має:

- а) організація медичної допомоги;
- б) навколишнє середовище;
- в) біологічні фактори;
- г) спосіб життя;
- д) все перераховане.

2. Тип вікової структури населення України:

- а) стаціонарний
- б) регресивний
- в) прогресивний.

3. До видів руху народонаселення належить:

- а) механічний;
- б) природний;
- в) соціальний;
- г) все перераховане.

Тест 2

1. Основним методом вивчення показників природного руху населення треба вважати:

- а) поточну реєстрацію демографічних подій;
- б) перепис населення;
- в) вибіркові демографічні дослідження;
- г) соціологічне опитування населення;
- д) все перераховане.

2. Природний рух населення оцінюється за допомогою показника:

- а) летальності;
- б) смертності за віковими групами;
- в) дитячої смертності;
- г) сумарного коефіцієнта народжуваності;
- д) різниці між рівнями народжуваності й смертності.

3. До факторів, що регулюють народжуваність, належать:

- а) міграція населення;
- б) охоплення населення контрацепцією;
- в) вік вступу в шлюб;
- г) соціально-економічні умови;
- д) стан здоров'я батьків;
- е) все перераховане.

Тест 3

1. Демографічна політика — це сукупність заходів, спрямованих:

- а) на підвищення народжуваності;
- б) зниження народжуваності;
- в) стабілізацію народжуваності;
- г) оптимізацію показників природного приросту населення;
- д) зниження смертності;
- е) все перераховане.

- 4. Поняття медичної етики та медичної деонтології.
- 5. Державна політика у сфері охорони здоров'я.
- 6. Сутність поняття “здоров'я”.
- 7. Взаємозв'язок суспільного, групового та індивідуального рівнів здоров'я.
- 8. Біологічна та соціальна категорії здоров'я.
- 9. Процес адаптації людини до навколишнього середовища.
- 10. Ознаки здоров'я і його кількісна оцінка.
- 11. “Третій стан” людини і його характеристика.
- 12. Вплив способу життя на здоров'я людини.
- 13. Вплив несприятливого навколишнього середовища на стан здоров'я.
- 14. Загальний рівень здоров'я населення України.
- 15. Шляхи вирішення проблеми збереження здоров'я у населення України.
- 16. Фізіологічний компонент трудової діяльності людини.
- 17. Психічний компонент трудової діяльності людини.
- 18. Поняття психофізіологічних факторів небезпеки.
- 19. Характерні ознаки психофізіологічних факторів небезпек.
- 20. Особливості фізичної праці.
- 21. Характерні ознаки розумової праці.
- 22. Фактори, які впливають на ступінь працездатності.
- 23. Визначення небезпеки та походження небезпек.
- 24. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. Визначення, предмет, зміст.
- 25. Система охорони здоров'я в Україні.
- 26. Види системи охорони здоров'я.
- 27. Суть природно-техногенних небезпек, їх причини, наслідки, шляхи запобігання цих явищ.
- 28. Проблеми природно-соціальних небезпек та шляхи їх запобігання.
- 29. Як вберегтися від хвороб, що передаються статевим шляхом?
- 30. Загрозлива небезпека від наркотиків та наркоманії.
- 31. Класифікація наркотиків та типів залежності.
- 32. Ускладнення, що виникають при систематичному вживанні наркотиків.
- 33. Закони та принципи правильного харчування.
- 34. Енергетика харчування. Вітаміни та мікроелементи.
- 35. Дія голоду на організм. Дієта.

36. Валеологічна характеристика білків, жирів, жироподібних речовин та вуглеводів.
37. Характеристика основних вітамінів та вітаміноподібних речовин. Правила збереження вітамінів у їжі.
38. Характеристика та класифікація мінеральних речовин.
39. Поняття про антиоксиданти. Рекомендації до добору харчових продуктів.
40. Значення води в організмі людини. Правила питного режиму.
41. Проблема водозабезпечення питною водою, шляхи її вирішення.
42. Дайте визначення предмету “валеологія”, її форми і методи.
43. Охарактеризуйте поняття “здоровий спосіб життя” і доведіть взаємозалежність способу життя і здоров'я.
44. Проаналізуйте “шкідливі” звички.
45. Охарактеризуйте роль рухової активності у підтриманні здоров'я людини.
46. Охарактеризуйте фактори здоров'я людини.
47. Опишіть фактори впливу на тривалість життя людини.
48. Наведіть основні завдання валеології, гігієни та психогігієни.
49. Опишіть основні положення гігієни розумової праці.
50. Дайте характеристику екзогенних і ендогенних факторів здоров'я.
51. Доведіть, що фізична культура і спорт — суттєвий фактор збереження здоров'я людини.
52. Проаналізуйте вплив фізичних вправ на психосоматичне здоров'я.
53. Доведіть сутність поняття “адаптація”, її прояви і залежність від резервів організму людини.
54. Охарактеризуйте адаптаційний потенціал людини.
55. Поясніть зміст поняття “психічне здоров'я” людини.
56. Поясніть сутність індивідуального підходу до здоров'я та формування здорового способу життя.
57. Охарактеризуйте причини смертності населення в Україні і стан здоров'я населення.
58. Охарактеризуйте категорії “здоров'я, хвороба, третій стан”, взаємозв'язок між ними.
59. Охарактеризуйте людину як систему, як ви розумієте цілісність людини?
60. Які особливості біосистеми організму людини?
61. Назвіть фактори ризику виникнення захворювань.
62. Опишіть значення природного і соціального в житті людини.

3. Зазначте, як трансформується соціальна структура під впливом наркотизму:

- а) виникають специфічні соціальні інститути;
- б) зростає соціальна мобільність;
- в) змінюється система стратифікації;
- г) зникають соціальні позиції.

Тест 4

1. Визначте, які суб'єкти не втягуються в соціальні зв'язки з приводу вживання адиктивних речовин:

- а) групи ризику (найближче оточення споживачів адиктивних речовин);
- б) регулярні споживачі адиктивних речовин (наркомани, токсикомани та ін.);
- в) епізодичні споживачі адиктивних речовин без залежності;
- г) групи, з якими споживачі адиктивних речовин мають лише професійні контакти.

2. Предметом соціальних зв'язків між особами з хімічною залежністю є:

- а) соціальні цінності;
- б) адиктивні речовини;
- в) гроші;
- г) соціальні норми.

3. До соціокультурних механізмів регулюючих відносини між агентами наркотизму належать:

- а) антинаркотичне законодавство та адиктивна субкультура;
- б) механізми соціального контролю;
- в) антинаркотичне законодавство;
- г) адиктивна субкультура.

Варіант 6

Тест 1

1. Демографія — це наука, що вивчає:

- а) здоров'я населення;
- б) факторну обумовленість здоров'я;
- в) чисельність, склад і відтворення населення в його суспільному розвитку;
- г) питання сімейного стану й плідності;
- д) закономірності маятникової міграції населення.

- г) організація й доступність медичної допомоги;
- д) все перераховане.

Тест 2

1. У дворовій компанії підлітка більшість молоді курить “план”, з часом він теж починає “розкурюватись”. Визначте, які фактори ризику формування хімічної залежності тут діють:

- а) біогенетичні;
- б) психологічні;
- в) мікросоціальні;
- г) макросоціальні та фактори мезорівня.

2. У місті зростає кількість та доступність наркотиків, виникає “мода” на вживання “легких” наркотиків, і молодь починає їх пробувати. Визначте, які фактори ризику формування хімічної залежності тут діють:

- а) біогенетичні;
- б) психологічні;
- в) мікросоціальні;
- г) макросоціальні фактори ризику та фактори мезорівня.

3. Визначте, до якого типу належать біогенетичні та психологічні фактори ризику:

- а) індивідуальні;
- б) соціокультурні;
- в) юридичні;
- г) терапевтичні.

Тест 3

1. З’ясуйте, чому не можна визначати наркотизм як соціальне явище:

- а) специфічні соціальні групи;
- б) наявність стану відміни;
- в) специфічні соціальні відносини між споживачами;
- г) масову адиктивну поведінку.

2. Зазначте, феномен, при якому в одній культурі вживання психоактивних речовин заборонене або є злочином, а в іншій — нормальне явищем:

- а) соціокультурний ретритизм норми;
- б) культурний релятивізм норми;
- в) позитивізм соціальної норми;
- г) культурне відставання.

- 63. Назвіть фактори зміцнення здоров’я людини.
- 64. Чому сильні емоції та стреси є факторами ризику розвитку захворювань?
- 65. Охарактеризуйте психологію стресу і його наслідки.
- 66. Шляхи формування наркотичної звички та наркотичної залежності.
- 67. Фактори та мотивація підліткової наркоманії.
- 68. Основні типи наркотиків.
- 69. Що таке синдром зміненої реактивності при зловживанні наркотиків.
- 70. Шляхи подолання наркотичної залежності.
- 71. Профілактика адиктивної поведінки дітей та підлітків.
- 72. Поняття про чинники ризику, їх класифікація.
- 73. “Хвороби цивілізації”, їх чинники.
- 74. Спосіб життя людини і сучасні хвороби. Поняття про фактори ризику, їх класифікація.
- 75. Причини розповсюдження хвороб цивілізації.
- 76. Методи профілактики та зміцнення здоров’я людини
- 77. Профілактика захворювань дихальної системи.
- 78. Здоровий хребет — запорука довголіття.
- 79. Профілактика захворювань внутрішніх органів і систем.
- 80. Масаж.
- 81. Загартування.
- 82. Методи оздоровлення організму (М. М. Амосова, П. Брега та ін.).
- 83. Система охорони здоров’я в Україні, її галузі, взаємозв’язок між ними.
- 84. Органи охорони здоров’я та номенклатура закладів охорони здоров’я.
- 85. Основні принципи охорони здоров’я в Україні.
- 86. Основні законодавчі та підзаконні нормативні акти про охорону здоров’я.
- 87. Фізичний розвиток як один із критеріїв оцінки здоров’я населення.
- 88. Методика вивчення, основні показники фізичного розвитку індивіда.
- 89. Медико-соціальна експертиза втрати працездатності (тимчасової та стійкої): мета, її види.
- 90. Форми і види оздоровчої роботи засобами фізичної культури.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Варіант 1

Тест 1

1. Розвиток охорони здоров'я на сучасному етапі забезпечується:

- а) державною системою;
- б) бюджетно-страховою медициною;
- в) приватною практикою.

2. Основні принципи охорони здоров'я населення:

- а) дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я;
- б) пріоритет профілактичних заходів;
- в) доступність медичної допомоги;
- г) відповідальність держави й органів управління за здоров'я громадян;
- д) все перераховане.

3. Структура лікарняних закладів включає всі типи лікарень, крім:

- а) республіканської, обласної лікарні;
- б) лікарні відновного лікування;
- в) центральної районної лікарні.

Тест 2

1. Мета і завдання служби лікувально-профілактичної допомоги матері і дитині включають всі напрями, крім:

- а) турботи про здоров'я матері і дитини;
- б) забезпечення жінкам можливості максимально поєднувати материнство з використанням цивільних прав;
- в) забезпечення умов, необхідних для всебічного гармонійного розвитку дітей;
- г) розробки ефективної системи надання медичної допомоги матері і дитині;
- д) соціального страхування вагітної жінки й жінки-матері.

2. Міжнародна класифікація хвороб — це:

- а) перелік найменувань хвороб у певному порядку;
- б) перелік діагнозів у певному порядку;
- в) перелік симптомів, синдромів і окремих станів, розташованих за певним принципом;
- г) система рубрик, в які окремі патологічні стани включені відповідно до певних установлених критеріїв;

Тест 4

1. Визначте, які типи діяльності не входять до третинної профілактики:

- а) примусове лікування;
- б) попередження виникнення рецидивів;
- в) реабілітація споживачів у суспільстві;
- г) ресоціалізація.

2. Діяльність, що виникає під час алкогольного сп'яніння називають:

- а) ілюзорно-компенсаторною;
- б) особистісно зорієнтованою;
- в) патологічно обумовленою;
- г) символічно-метафорична.

3. До адиктивної субкультури не належить:

- а) корпоративний жаргон споживачів адиктивних речовин;
- б) засоби вживання адиктивних речовин;
- в) специфічні норми, традиції та цінності;
- г) антинаркотичне законодавство.

Варіант 5

Тест 1

1. Основними показниками суспільного здоров'я є:

- а) показники захворюваності;
- б) показники інвалідності;
- в) показники фізичного розвитку;
- г) демографічні показники;
- д) всі перераховані.

2. На здоров'я впливають такі фактори:

- а) умови й спосіб життя;
- б) спадково-генетичні;
- в) природно-екологічні;
- г) медико-організаційні;
- д) все перераховане.

3. До соціально-економічних факторів, що впливають на здоров'я належить:

- а) умови життя;
- б) умови праці;
- в) економіко-політична ситуація;

Тест 2

1. Визначте, якої з терапевтичних груп не існує:

- а) анонімні алкоголіки;
- б) анонімні наркомани;
- в) анонімні токсикомани;
- г) анонімні гашишисти.

2. До програм освітньої профілактики хімічної залежності не входять:

- а) програми формування життєвих навичок;
- б) навчання здоровому способу життя;
- в) функціональних еквівалентів;
- г) клубної роботи.

3. Визначте, якої моделі навчання здоровому способу життя не існує:

- а) медична;
- б) освітня;
- в) кримінально-політична;
- г) радикально-політична;
- д) модель самопідсилення.

Тест 3

1. Визначте, який рівень не належить до тріступеневої моделі антинаркотичної політики:

- а) національна політика;
- б) регіональна політика;
- в) міська політика;
- г) міжнародна політика.

2. Визначте, які типи діяльності не входять до первинної профілактики:

- а) пропаганда здорового способу життя;
- б) санітарна робота;
- в) реабілітація споживачів у суспільстві;
- г) своєчасне виявлення фактів зловживання.

3. Визначте, які типи діяльності не входять до вторинної профілактики:

- а) рання діагностика залежності;
- б) попередження виникнення рецидивів;
- в) своєчасне виявлення фактів зловживання;
- г) своєчасне лікування.

д) перелік найменувань хвороб, діагнозів і синдромів, розташованих у певному порядку.

3. Стаціонарна медична допомога населенню передбачає такі дії:

- а) цілодобовий медичний нагляд за хворими;
- б) кваліфіковане діагностичне обстеження;
- в) проведення лікувальних заходів щодо відновлення здоров'я і працездатності;
- г) забезпечення синтезу лікувальних і профілактичних заходів.

Тест 3

1. Національна система соціального захисту населення передбачає:

- а) соціальне забезпечення в разі стійкої і тимчасової втрати працездатності;
- б) доступну медичну допомогу;
- в) благодійність;
- г) обов'язкове медичне страхування.

2. Найвагоміший вплив на збереження й зміцнення здоров'я населення мають всі фактори, крім:

- а) рівня культури населення;
- б) екологічний фактор середовища;
- в) якість і доступність медичної допомоги;
- г) безпечні умови праці;
- д) збалансованість харчування.

3. До методів оцінки якості медичної допомоги належить:

- а) метод експертних оцінок;
- б) відповідність моделі кінцевих результатів діяльності;
- в) оцінка виконання профілактичних і лікувальних заходів;
- г) аналіз і оцінка демографічних показників.

Тест 4

1. Визначте, що таке соціальна робота:

- а) попередження адиктивної поведінки громадян, реадaptaція в суспільстві осіб, які вживають адиктивні речовини;
- б) надання послуг, підтримка при вирішенні соціальних проблем особам, які їх потребують, відповідними фахівцями на професійній основі;
- в) робота спрямована на досягнення соціально позитивних цілей;
- г) підготовка кадрів для соціальної служби.

2. Головними напрямками та завданнями соціальної роботи є:

- а) робота з населенням у комунах та громадах;
- б) соціальна адаптація молоді;
- в) допомога в забезпеченні житлом;
- г) допомога у придбанні адиктивних речовин залежним від них;
- д) перекваліфікація та отримання нових професій.

3. Визначте, на що спрямовані стратегії зниження ризику та зменшення шкоди від вживання наркотиків:

- а) на зниження фінансових витрат у галузі профілактики та лікування хімічних залежностей;
- б) на зниження шкоди від вживання адиктивних речовин та зменшення негативних наслідків для людини та суспільства;
- в) на повну відмову від вживання адиктивних речовин;
- г) на вироблення в суспільстві культурних стереотипів толерантності до споживачів адиктивних речовин.

Варіант 2

Тест 1

1. Медична етика — це:

- а) специфічний прояв загальної етики в роботі лікаря;
- б) наука про гуманізм, обов'язок, честі, поняття совісті медичних працівників;
- в) здатність лікаря до моральної орієнтації в ситуаціях;
- г) все перераховане.

2. Деонтологія в медицині розглядає взаємини й контакти в системі:

- а) лікар і хворий;
- б) лікар і суспільство, держава, право, закон;
- в) лікар й інші лікарі, лікар і медичний колектив (належні відносини між медичними працівниками);
- г) лікар і мікросоціальне середовище хворого;
- д) лікар і його відношення до самого себе;
- е) все перераховане.

3. Психогенні розлади, що виникають як наслідок деонтологічних помилок медичних працівників — неправильних, необережних висловлень або дій — це:

- а) евтаназія;
- б) еротогенія;

3. Статистичними показниками суспільного здоров'я населення є всі, крім:

- а) демографічних показників;
- б) захворюваності;
- в) інвалідності;
- г) фізичного розвитку;
- д) комплексних оцінок здоров'я населення;
- е) трудової активності.

Варіант 4

Тест 1

1. Соціальна робота — це:

- а) попередження адиктивної поведінки громадян, реадaptaція в суспільстві осіб, які вживають адиктивні речовини;
- б) надання послуг, підтримка при вирішенні соціальних проблем особам, які їх потребують, відповідними фахівцями на професійній основі;
- в) робота, спрямована на досягнення соціально позитивних цілей;
- г) підготовка кадрів для соціальної служби.

2. До головних напрямів та завдань соціальної роботи не належить:

- а) робота з населенням у комунах та громадах;
- б) соціальна адаптація молоді;
- в) допомога в забезпеченні житлом;
- г) допомога у придбанні адиктивних речовин залежним від них;
- д) перекваліфікація та отримання нових професій.

3. Стратегії зниження ризику та зменшення шкоди від вживання наркотиків спрямовані:

- а) на зниження фінансових витрат у галузі профілактики та лікування хімічних залежностей;
- б) на зниження шкоди від вживання адиктивних речовин та зменшення негативних наслідків для людини та суспільства;
- в) на повну відмову від вживання адиктивних речовин;
- г) на вироблення в суспільстві культурних стереотипів толерантності до споживачів адиктивних речовин.

Тест 2

1. Медична деонтологія — це:

- а) самостійна наука про обов'язок медичних працівників;
- б) прикладна, нормативна, практична частина медичної етики;
- в) обидва визначення.

2. Зазначте, яка з перерахованих нижче характеристик медичної етики правильна:

- а) це специфічний прояв загальної етики в діяльності лікаря;
- б) це наука, що розглядає питання лікарського гуманізму, проблеми обов'язку, честі, совісті й достоїнства медичних працівників;
- в) це наука, що допомагає виробляти в лікаря здатність до моральної орієнтації в складних ситуаціях, що вимагають високих морально-ділових і соціальних якостей;
- г) все перелічене.

3. Дотримання лікарської таємниці необхідно:

- а) для захисту внутрішнього світу людини, його автономії;
- б) для охорони від маніпуляцій з боку зовнішніх сил;
- в) для захисту соціальних й економічних інтересів особистості;
- г) для створення основи довірливості й відвертості взаємин “лікар — пацієнт”;
- д) для підтримки престижу медичної професії;
- е) все перелічене.

Тест 3

1. Інформована добровільна згода пацієнта (або довірених осіб) є необхідною попередньою умовою медичного втручання:

- а) завжди;
- б) в особливих випадках;
- в) не завжди.

2. Предметом вивчення медичної статистики є:

- а) здоров'я населення;
- б) виявлення й установлення залежності між рівнем здоров'я і факторами навколишнього середовища;
- в) дані про мережі, діяльність, кадри установ охорони здоров'я;
- г) вірогідність результатів клінічних і експериментальних досліджень;
- д) все перелічене.

- в) ятрогенія;
- г) агравація;
- д) все перелічене.

Тест 2

1. Суб'єктами обов'язкового медичного страхування є всі із перерахованих, крім:

- а) фонду медичного страхування;
- б) страхової організації;
- в) органу управління охороною здоров'я;
- г) медичного закладу;
- д) громадянина.

2. Основними завданнями поліклініки є все, крім:

- а) медичної допомоги хворим вдома;
- б) лікувально-діагностичного обслуговування населення;
- в) організації роботи щодо пропаганди здорового образу життя;
- г) профілактичної роботи;
- д) експертизи тимчасової непрацездатності.

3. Основними обов'язками дільничного лікаря при наданні лікувально-профілактичної допомоги населенню, що проживає на закріпленій дільниці, є всі, крім:

- а) надання своєчасної терапевтичної допомоги;
- б) організації госпіталізації хворих;
- в) організації спеціалізованої медичної допомоги;
- г) проведення експертизи тимчасової непрацездатності;
- д) організації диспансерного нагляду населення.

Тест 3

1. Визначте, які з видів медичних оглядів для працюючих, що стоять на диспансерному обліку, необхідні:

- а) попередні (при влаштуванні на роботу);
- б) періодичні (у період роботи);
- в) цільові (на виявлення захворювань певної нозології);
- г) після зняття у відповідній групі інвалідності.

2. У визначення поняття “здоров'я дитини” вносять всі критерії, крім:

- а) оптимального рівня досягнутого розвитку фізичної, нервово-психічної, інтелектуальної;
- б) достатньої функціональної й соціальної адаптації;

- в) високого ступеня опірності стосовно несприятливих впливів;
- г) показників народжуваності.

3. Організація роботи поліклініки характеризується такими даними:

- а) структурою відвідувань за фахом;
- б) динамікою відвідувань, розподілом відвідувань з виду обігів, по місяцях, днях тижня, годинах дня;
- в) обсягом допомоги вдома, структурою відвідувань вдома, активністю лікарів щодо допомоги вдома;
- г) співвідношенням первинних і повторних відвідувань вдома;
- д) усіма перерахованими.

Тест 4

1. Визначте, яку профілактику називають соціальною:

- а) первинну;
- б) вторинну;
- в) третинну;
- г) усі три типи.

2. Типовою лікувально-профілактичною установою для робітників промислових підприємств є:

- а) об'єднана лікарня;
- б) санаторій-профілакторій промислового підприємства;
- в) центр профпатології;
- г) медико-санітарна частина відкритого або закритого типу;
- д) міська клінічна лікарня.

3. До методів і засобів первинної медичної профілактики належить:

- а) рання діагностика захворювань;
- б) вакцинація населення;
- в) профілактична госпіталізація;
- г) попередні й періодичні огляди;
- д) все перераховане.

Тест 5

1. Не є завданням санітарно-епідеміологічної служби:

- а) контроль за станом навколишнього середовища;
- б) розробка нормативних документів;
- в) розробка методів санітарно-гігієнічних досліджень;
- г) проведення проти епідеміологічних заходів;
- д) диспансерне спостереження.

2. Поточний санітарно-епідеміологічний нагляд здійснюється:

- а) регулярно в плановому порядку;
- б) за скаргами населення;
- в) у зв'язку з епідеміологічною обстановкою;
- г) за розпорядженням керівництва;
- д) у зв'язку з введенням в експлуатацію нового об'єкта.

3. Основне завдання лікаря-епідеміолога в лікарні:

- а) попередження внутрілікарняних інфекцій;
- б) попередження внутрілікарняних інфекцій і лікування;
- в) лікування й диспансерне спостереження.

Варіант 3

Тест 1

1. Документом, що дає право займатися приватною медичною або фармацевтичною діяльністю, є:

- а) диплом про закінчення вищого або середнього медичного (фармацевтичного) навчального закладу;
- б) сертифікат за фахом;
- в) ліцензія;
- г) посвідчення про закінчення інтернатури або клінічної ординатури;
- д) свідчення про закінчення курсів підвищення кваліфікації;
- е) все перераховане.

2. У визначення суспільного здоров'я, прийнятого ВООЗ, входять елементи:

- а) фізичне, соціальне й психологічне благополуччя;
- б) можливість трудової діяльності;
- в) наявність або відсутність хвороб;
- г) наявність облаштованого житла.

3. Суспільне здоров'я характеризують всі перераховані показники, крім:

- а) трудової активності населення;
- б) захворюваності;
- в) інвалідності;
- г) демографічних показників;
- д) фізичного розвитку населення.